

**Türkiye Bankalar Birliği
Ellinci Kuruluş Yılı Töreni**

Açılış Konuşması

**Ersin Özince
Yönetim Kurulu Başkanı
İstanbul, 4 Kasım 2008**

Sayın Cumhurbaşkanım,
Sayın Konuklar,

Türkiye Bankalar Birliği'nin ellinci kuruluş yıldönümü gecemize hoş geldiniz. Katıldığınız için Şahsım ve Birliğimiz adına teşekkür ediyorum. Cumhuriyetimizin seksen beş yıllık tarihi dikkate alındığında yarım asırlık bir kuruluş olmaktan onur duyduğumuzu belirtmek isterim.

Son yarım yüzyılda dünyada yaşanan gelişmelerle coğrafi sınırlar haritalarda kalmış, ekonomik sınırlar önemli ölçüde ortadan kalkmıştır. Uluslararası ekonomik ilişkiler artmış ve ticaret hacmi hızla büyümüştür. Uluslararası kurallar ve kurumlar önem kazanmış; ekonomik ve finansal konulara bir ülke bazında ve gözüyle değil, küresel bir anlayışla yaklaşılmaya başlanmıştır.

Malların ve sermayenin ülkeler ve kıtalararasında serbestçe dolaşması yeni finansal kurumların oluşturulmasına, yeni dijital teknolojiye entegre olmuş, küresel bir piyasa yaratılmasına ortam hazırlamıştır. Uluslararası ekonomik gelişmeler tüm dünyada finansal sektörün büyümesine neden olmuştur. Özellikle gelişmekte olan ülkeler yatırımlarını ve üretimlerini artırmak için faaliyet ortamını iyileştirmeye gayret etmişlerdir. Bu gayretlerin başında hem yerel hem de uluslararası daha fazla kaynağın toplanması ve bunların rekabetçi yatırım ve üretim alanlarında kullanılmasını sağlamak üzere finansal sektörlerin büyütülmesi, derinleştirilmesi ve güçlendirilmesi gelmektedir. Başarılı olan ülkeler, büyümenin hızlanması ve kalkınmanın sürdürülmesi için son derece önemli olan sermaye birikimi kısıtını aşabilmiş, ulusal ve uluslararası piyasalardan kaynak sağlamıştır.

Öte yandan, faydalarına rağmen uluslararası finansal entegrasyon, katılan ülkelerin, yeni zorluklarla karşılaşmasına da neden olmuştur. Sermaye girişlerinden önemli ölçüde yararlanan ülkeler kaynakların ve sermaye çıkışlarının yönetilmesinde sıkıntıya düşmüşlerdir. Sermaye hareketleri bu ülkeleri şoklara hassas hale getirmiş; enflasyonist baskının artmasına, kur risklerinin yükselmesine, rekabetin düşmesine ve eşitsizliğin artmasına neden olmuştur. Yaşanan sorunlar ulusal finansal sistemlerin zayıflıklarını da ortaya çıkarmıştır. Ekonomik ortamın

kötüleşmesinin yanında finansal kurumların denetim zayıflıkları, sermaye standartlarının yetersiz olması, risklerin iyi yönetilememesi, hükümetler tarafından yönlendirilen krediler ve şeffaflığın sınırlı kalması çok sayıda ülkede yaşanan krizlerin başlıca nedeni olmuştur. Özellikle son çeyrek asırlık dönemde, hemen her on yılda bir dünyanın değişik ülke veya ülke gruplarında ciddi sorunlar yaşanmıştır. Önceden yaşananlardan farklı olarak yeni dönemdeki sıkıntılar bir ülke veya bölge ile sınırlı kalmamış, derin bir nitelik göstermiş, bulaşıcı olmuş ve çok sayıda ülkeyi aynı anda etkisi altına almıştır.

Yakın dönemde yaşanan sorunların dünya ekonomisinde neden olduğu istikrarsızlıklar, ülkeler ve uluslararası kuruluşların bir araya gelerek sorunun çözümüne yönelik arayış içine girmelerini gerektirmektedir. Uluslararası ekonomik istikrarın sağlanabilmesi amacıyla uluslararası ekonomik ilişkiye katılan tüm ülkelerde başta finansal sistem olmak üzere ekonomik yapıların güçlendirilmesini sağlayacak reformlar gündeme gelecektir. İstikrarlı bir ekonomik ortamın yaratılması, piyasaların geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası finansal sistemin daha sağlam hale getirilmesi, denetimde etkinliğin artırılması, uluslararası finansal krizlerin önlenmesi konusunda ortak çalışmalar yapılması, piyasaların daha iyi işlemesini sağlamak için yasal düzenlemelerin tüm sektörleri kapsamak üzere eksiksiz olarak yapılması gerekliliği açıktır.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Ekonomik kalkınma, Türkiye'nin hür, bağımsız, daima daha kuvvetli, daima daha müreffeh Türkiye idealinin bel kemiğidir." sözüne uygun olarak bu konular cumhuriyet döneminde dikkatle değerlendirilmiş ve önemli tecrübeler edinilmiştir. Sizleri bu konuda yaşadığımız deneyimleri anlatarak yormayacağım; ancak, kısaca son döneme değinmek istiyorum.

Bankacılık sektöründe yeniden yapılandırmayı öngören program yanında, Mayıs 2001'de başlatılan ve ekonomide istikrarın tesisi amacıyla enflasyon ile etkin bir mücadeleyi ve kamu kesiminde mali disiplini öngören yeni bir ekonomik program 2002 sonrası makro ekonomik performansı olumlu etkilemiş, ekonomik ve finansal istikrar artmış, risk algısı azalmış ve finansal sistemin mali bünyesi güçlenmiştir. Bu dönemde özkaynaklar 9,7 milyar YTL'den 73,5 milyar YTL'ye, serbest özkaynaklar ise 4,1 milyar YTL'den 50,7 milyar YTL'ye yükselmiştir. Sermaye yeterliliği oranı 2007 yılı sonunda yüzde 19,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yeniden yapılandırmayı takip eden yıllarda elde edilen kazanımlar bankacılık sektöründe aktif kalitesi, kredilerin büyüklüğü ve çeşitliliği, likidite düzeyi, sermaye yeterliliği, risk yönetimi ve karlılık gibi göstergeler göz önüne alındığında, son elli yılda ulaşılan büyüklüklerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Özkaynaklar 1959 yılında 852 milyon dolar iken 1980 yılında 762 milyona gerilemiş, 1990 yılında 4.535 milyon

dolara, 2000 yılında 7.514 milyon dolara yükselmiş, 2007 yılında ise 63.388 milyon dolara ulaşmıştır. Net çalışma sermayesinin toplam aktiflere oranı 2007 yılında yüzde 9 ile tarihsel olarak en yüksek düzeyinde gerçekleşmiştir. Duran aktiflerin payı ise tarihsel olarak en düşük düzeydedir.

Birliğimiz tarafından hazırlanan "Ellinci yılında Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye'de Bankacılık Sistemi" kitabında yer alan 1958-2007 dönemine ait bazı önemli göstergeleri size sunmak isterim. 1959 yılına göre, kişi başına banka aktifi 28 kat, krediler 26 kat, mevduat ise 43 kat artmıştır. Aktiflerin gsmh'ye oranı yüzde 87 ile 1999 yılında yüzde 92 olan düzeyinin henüz altındadır.

Kredilerin gsmh'ye oranı 2007 yılında yüzde 43 oranı ile en yüksek değerini almıştır. Öte yandan, kredilerin toplam aktifler içinde payı 2007 yılında yüzde 50 olan değeri ile, 1981 yılında yüzde 54 olan düzeyini henüz yakalayamamıştır. Kredi /mevduat oranı 2007 yılında yüzde 79'a ulaşmış olmakla birlikte 1990 yılında yüzde 84 olan değer hala gerisindedir.

Banka sayısı 2007 yılında 46 olmuştur ki bu sayı 1983'ten sonraki en düşük düzeydedir. Şube ve personel sayısında 2007 yılında ulaşılan rakamlar 1999 yılı düzeylerinin henüz altındadır. Banka başına ortalama şube ve personel sayısı ise en yüksek değerlerini almıştır. Buna karşılık, 2007 sonunda 466 olan personel başına nüfus istatistiği 1970'li ve 1980'li yılların verilerinin hala üzerindedir. Benzer şekilde, 9.700 olan şube başına nüfus istatistiği 2001 yılına göre daha düşük olsa da 1970'li yılların düzeyinin henüz üzerindedir.

Bankacılık sistemi 170 bin kişiye istihdam sağlamaktadır. Çalışanların yüzde 74'ü üniversite mezunudur, bankacılık bilgisine, tecrübeye ve yeni teknoloji kullanma becerisine sahiptir. Kadın çalışanlarımızın oranı yüzde 50 ile Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Bankacılık sistemi; faaliyetleri tümüyle kayıt altında olan, kamunun tüm birimleri tarafından izlenen ve denetlenen, Avrupa Birliği düzenlemelerine uyuma en yakın ve uluslararası rekabete en açık sektörlerin başında gelmektedir. Kurumlar vergisinin yüzde 30'u bankalar tarafından karşılanmaktadır. Bankacılık sistemi kayıtlı ekonomiyi destekleyen, vergi gelirlerinin çok önemli bir bölümünün toplanmasına doğrudan veya dolaylı olarak aracılık eden bir konumdadır. Sermaye ve bilgi birikimi bakımından sadece ülkemizin değil, bölgemizin de en güçlü sektörü konumundadır. Finansal kurumların piyasa değeri Borsada işlem gören şirketlerin piyasa değerinin yaklaşık olarak yüzde 40'ını temsil etmektedir.

Yakın dönemde yaşanan gelişmeler açıkça göstermektedir ki ülkemizin büyüme ve gelişme potansiyeli yüksektir. Büyümenin sürdürülmesi ve

performansın iyileşmesi sadece ülkemiz açısından değil, bölge ülkeleri açısından da yüksek öneme sahiptir. Birikimleri ve stratejik konumu itibarıyla Türkiye bölgesel işbirliği için çok önemli bir tecrübe ve güce sahiptir. Uluslararası ekonomik işbirliğinde Türkiye hem bölgesel anlamda hem de global anlamda güvenilir ve güçlü bir ortak ve merkez konumundadır.

Ülkemizin özellikleri ve potansiyeli son on yılda daha iyi anlaşılmaya ve görülmeye başlanmıştır. Makro ekonomik dengelerin sağlam olarak kurulmasına yönelik uygulamalar, özel sektör öncülüğünde büyüme, kamu kesimi açığının azaltılması, enflasyonun düşmesi, dış ticaret hacminin artması, dinamik ve ehil işgücü yapısı ve kendine yeterli iç pazarı ile yabancı yatırımcıların ilgisi Türkiye'ye yönelmiştir. Bu dönemde finansal sektöre yönelik artan ilgi bu kesimi daha özel bir konuma getirmiştir. Bu çerçevede, Birliğimiz Türkiye'nin ve İstanbul'un uluslararası nitelikte bölgesel bir finansal merkez olması projesi için bir fizibilite raporunun hazırlanmasına öncülük etmiştir. Raporun sonuçları göstermektedir ki İstanbul bölgesinde güçlü ve doğal bir adaydır ve finans merkezi olmasının yaratacağı potansiyel sadece Türkiye için değil, bölge için de çok önemli fırsatlar sunacaktır. Birliğimiz bu projenin hayata geçirilmesinin takipçisi olacaktır ve gerekli çabayı gösterecektir.

Birliğimizin talebi, finansal sektörün sağlıklı olarak büyümesi, derinleşmesi, küresel rekabet gücünün yükselmesi, kurumlarımızın piyasa değerinin artması ve ülkemizin uluslararası bir finansal merkez haline gelmesidir.

Birliğimiz ekonomik alanda olduğu gibi sosyal alanda da ülkemizin geleceğine katkıda bulunacak projeleri desteklemeye devam etmektedir. Bankalarımızın ve bankacılarımızın gönülden sahip çıktığı ve desteklediği, sektörün en başarılı ortak projesi haline gelen ve uzun soluklu projemiz olan "Çok Yaşa Bebek" projesi altıncı yılına girmiştir. Bugüne kadar 50'den fazla ilimizdeki 90'ın üzerinde hastaneye yapılan cihaz bağışı sayesinde yaklaşık 15.000 bebeğin hayata tutunduğunu bilmek bizi mutlu ediyor.

Değerli konuklar,

Dünya ekonomisinde daha önce benzeri görülmemiş, sıkıntılı ve çok ciddi bir süreç yaşanmaktadır. Bu dönemin ne zaman sonuçlanacağı ve etkilerinin ne boyutta olacağı henüz öngörülememektedir. İlgili ülkelerin ve uluslararası kuruluşların açıklamaları ve aldıkları önlemler çok yönlü olarak değerlendirilmelidir. Yatırımcıların daha seçici davranacağı ve risklerin değerlendirilmesinin değiştiği bir dönemde önceliğimiz, gelişmelerin doğru algılanması, istikrarın sürdürülmesine ve ekonomik gücün artırılmasına yönelik çabanın sürdürülmesi olmalıdır. Finansal sektöre duyulan güveni ve bankacılık sisteminin itibarını korumak

öncelikli görevimiz olmalıdır. Piyasa mekanizmasının geçerli olduğu ekonomik yapılanmanın kalbi olan bankacılık sektöründe sermayenin ve itibarın korunmasına ve artırılmasına özen gösterilmelidir.

Güçlü ekonominin varlığı, büyüyen ve sağlıklı çalışan bir finans sektörü ile mümkündür. İstikrarlı büyüme ve kalkınma için tasarrufların çoğaltılmasının ve verimli kullanılmasının çok önemli olduğuna inanan Türkiye Bankalar Birliği, tüm kurum ve kurallarıyla sektörün sağlıklı bir yapılanma içinde büyümesi için çalışmalarını sürdürmektedir.

Sektörümüzün ve Birliğimizin bugünlere gelmesinde emeği geçenlere şükranlarımızı sunuyoruz. Hayatta olmayanları rahmetle anıyor, hayatta olanlara sağlık ve mutluluk diliyoruz.

Katılımınız nedeniyle hepimize tekrar teşekkür ediyor, sizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.